

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

8 vtrum omnis rapina sit peccatum mortale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

subueniri, committitur arbitrio vniuersaliusque dispensatio...

RESPON. Dicendum, quod ea quae sunt iuris humani, non possunt derogare iuri naturali, vel iuri diuino...

Super Quaesitionis...

Art. 3. eiusdem quae in responso ad secundum, etiam dicitur. Primum est, quod in...

Secundum est, quod huiusmodi res non possunt priuata auctoritate ab eis auferri...

Circa primum igitur videnda sunt, quae sunt infideles, quae sunt principes, quae sunt...

Ad primum ergo dicendum, quod Decretalis illa loquitur in casu, in quo non est vrgens necessitas...

Christianos Principes. Quidam enim sunt subditi de facto, & de iure Christiani, ut Iudaei, Haeretici, & Mauri...

Artianorum votum celebrata semper solennitas in Romana, quae communis est, Ecclesia, in nouis victorijs principum Christianorum...

AD SECVNDVM dicendum, quod vti re aliena occulte accepta in casu necessitatis extremae non habet rationem furti, proprie loquendo...

AD TERTIVM dicendum, quod in casu similis necessitatis etiam potest aliquis occulte rem alienam accipere, vt subueniat proximo sic indigenti.

ARTICVLVS VIII. Vtrum rapina possit fieri sine peccato.

AD OCTAVVM sic proceditur. Videtur, quod rapina possit fieri sine peccato. Praeda enim per violentiam accipitur, quod videtur ad rationem rapinae pertinere...

¶ 2 Praet. Licetum est auferre ab aliquo id, quod non est eius: sed res, quas infideles habent, non sunt eorum. dicit enim Aug. in epistola ad Vincentium Donatista. Res falso appellatis vestras, quas nec iuste possidetis...

¶ 3 Praet. Terrarum principes multam suis subditis violenter extorquent, quod vti ad rationem rapinae pertinere. Graue autem videtur...

Art. 4. huius quae. * Libr. 1. de Abraham, c. 3. a medio, tomo 4. Epist. 48. in 2. pag. ante finem Epist. tom. 2.

Secunda Secunda S. Thomae. X ad

ad liberationem sic oppressi, non oportet distinguere, quoniam oppressus habet continuum delictum iniustum cum detentore. Nec oportet publicam auctoritatem aliter hic querere, quam quod vim repellere licet cum moderamine inculpatae tutelae. Satis, n. inculpara est tutela, quando pro libertate Christiani iniuste detenti, non nisi modus furti, aut rapinae committitur, cum talis libertas multo pretiosior sit omni, in quo apparet laedi, bono infidelis per hos actus, & nulla sit spes iustitiae consequenda a quocunque iudice. Et Ambrosius dicit in libro de officiis, quod qui non repellit iniuriam a socio, cum potest, tamen est in vicio, quam ille qui facit. De capite autem iniuste detentis ab eisdem, idem est iudicium: sed tunc insurgit dubium, Cur non liceat priuata auctoritate furari, vel rapere ab istis infidelibus res, quas iniuste detinet, sicut hos seruos, cum seruus quaedam possessio domini sit, & vobisq; iniusta possessio sit.

Ad hoc dicitur, quod res horum infidelium iniuste, sunt duplices. Quaedam enim, ideo iniuste possidentur ab eis, quia infideles sunt, ut status dominorum, & huiusmodi, & hoc non nisi publica auctoritate inuadere licet, quia in nullius particularis personae bonis sunt. Quaedam vero ideo iniuste possidentur, quia sunt alterius particularis personae, ut res furtivae, raptae, vel per viuram extortae: & has per modum furti dominum accipere ab eis sine scandalo, &c. non minus licet, quam a nostris, iuxta supradicta. Accipere autem per modum rapinae priuata auctoritate, cum impossibile sit in pluribus hoc fieri sine scandalo, & actus de genere suo sit illicitus, quia non licet priuatae personae ius sibi armata manu dicere, quia in terris

dicere, quod in hoc peccent, quia sic ferè omnes principes damnarentur. ergo rapina in aliquo casu est licita.

SED CONTRA est, quod de quolibet licite accepto potest fieri Deo sacrificium, vel oblatio: non autem potest fieri de rapina, secundum illud Isa. 61. Ego Dominus diligens iudicium, & odio habes rapinam in holocaustum. ergo per rapinam nullus habet coactionem, nisi per publicam potestatem. Et ideo, quicumque per violentiam aliquid alteri aufert, si sit priuata persona, non utens publica potestate, illicite agit, & rapinam committit, sicut patet in latronibus. Principibus vero potestas publica committitur ad hoc, quod sint iustitiae custodes: & ideo non licet eis violentia & coactione uti, nisi secundum iustitiam tenorem: & hoc vel contra hostes pugnando, vel contra ciues, malefactores puniendo. Et quod per talem violentiam aufertur, non habet rationem rapinae, cum non sit contra iustitiam. Si vero contra iustitiam alicui per publicam potestatem violenter abstulerint res aliorum, illicite agunt, & rapinam committunt, & ad restitutionem tenentur.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod circa praedam distinguendum est. Quia si illi qui depradantur hostes, habeant bellum iniustum, ea quae per violentiam in bello acquirunt, eorum efficiuntur: & hoc non habet rationem rapinae, unde nec ad restitutionem tenentur. Quamuis possint in acceptione praedae iustum bellum habentes, peccare per cupiditatem ex prava intentione, si scilicet non propter iustitiam, sed propter praedam principaliter pugnent. Dicitur n. Augustinus in libro de verbis Domini, quod propter praedam militare peccatum est. Si vero illi, qui praedam accipiunt, habeant bellum iniustum, rapinam committunt, & ad restitutionem tenentur.

AD SECUNDUM dicendum, quod quod intantum alicui infideles res suas iniuste possident, inquantum eas secundum leges terrenorum Principum amittere iusti sunt: & ideo ab eis possunt per violentiam subtrahi non priuata auctoritate, sed publica.

AD TERTIUM dicendum, quod si Principes a subditis exigant, quod eis secundum iustitiam debetur propter bonum commune con-

seruandum, etiam si violentia adhibeatur, non est rapina. Si vero aliquid Principes indebitè extorqueant per violentiam, rapina est, sicut & latrocinium. Unde dicitur Augustinus in 4. de ciuitate Dei. Remota iustitia quid sunt regna, nisi magna latrocinia? quia & latrocinia quid sunt, nisi parua regna? & Ezechiel. 22. dicitur. Principes eius in medio eius quasi lupi rapientes praedam. Unde ad restitutionem tenentur sicut & latrones: & tanto grauius peccant, quam latrones, quanto periculosius, & communius contra publicam iustitiam agunt, cuius custodes sunt positi.

ARTICVLVS IX.

Utrum furtum sit grauius peccatum, quam rapina.

AD NONVM sic proceditur. Videtur, quod furtum sit grauius peccatum, quam rapina. Furtum enim super acceptione rei alienae habet adiunctam fraudem, & dolum, quod non est in rapina: sed fraus, & dolus de se habent rationem peccati, ut supra habuimus. ergo furtum est grauius peccatum, quam rapina.

2. Praet. Verè dicitur timor de turpi actu, ut dicitur in 4. Ethic. sed magis verecundantur homines de furto, quam de rapina. ergo furtum est turpius, quam rapina.

3. Praet. Quotum aliquid peccatum pluribus nocet, tanto grauius esse videtur: sed per furtum potest nocumtum inferri, & magnis, & paruis: per rapinam autem solum impotentibus, quibus potest violentia inferri. ergo grauius videtur esse peccatum furti, quam rapinae.

SED CONTRA est, quod leuissimum leges grauius puniunt rapinam, quam furtum.

RESPOND. Dicendum, quod rapina, & furtum habent rationem peccati, quod est per inuoluntarium, quod est ex parte actus, quod est ex parte rei. Quod quid aufertur: ita tamen quod in furto est inuoluntaria ignorantia, in rapina autem aliquid inuoluntaria violentia. Magis est autem aliquid inuoluntaria violentia, quam per ignorantiam: quia violentia opponitur voluntati, quam ignorantia. Et magis est grauius peccatum, quam furtum. Et magis per rapinam non solum inferuntur damna, sed etiam vergit in quandam personam iniuriam: & hoc praeponderat rationem pertinentem ad furtum. Unde patet responsio.

AD SECUNDUM dicendum, quod grauius est inuoluntaria violentia, quam manifestatur in rapina, per interiori: quae tollitur per peccatum, quod verecundantur rapinam, quam de furto.

AD TERTIUM dicendum, quod licet peccatum certi per furtum, quam per rapinam, grauius peccatum possunt inferri per rapinam, grauius tamen: unde etiam ex hoc rapina est grauius.

Ser. 19. circa princip. tom. 10. Et habetur 23. q. 1. cap. militare.